

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:
BIROURI DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifară și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni 12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 or., pe șase luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 or., pe șase luni 12 or., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 80.

Brașov, Miercuri 11 (24) Aprilie.

1901.

Un stêlp al „vechei garde“.

Rubrica, în care se vorbește de mișcarea electorală devine pe de o parte tot mai bogată în colonele foilor maghiare. C'un interes mai încordat ca ori-și-când se urmărește fiă-care s'von de candidare a unora și altora prin diferitele cercuri electorale.

Se vede de aici, cum pas de pas înainteză, ici mai pe față, colo mai cu în-unjur, agitațiunea electorală, menită a pregăti lupta decisivă de preponderanță între elementele liberale guvernamentale de sub flamura lui Szell și între „vechia gardă“ liberală tiszaisztă-banffystă.

Este cu toate acestea bătător la ochi, că de un timp încôce „vechia gardă“ observă o atitudine mai liniștită, ca și când nu ar mai cuteza să-și desfășure stégul „șovinismului adevărat“ cu acea încredere în isbândă ca mai înainte. Nouă ni se pare însă, că pe lângă aceea, că în realitate se vede în multe puncte foarte strimtorată de acțiunea combinată a lui Szell, căruia îi stă la dispozițiune puterea cu ôlele ei de carne, liniștea „vechei garde“ nu este decât prevestitoare a marelui furtună, ce are să urmeze.

Intr'o privință organele de publicitate ale „adevărților liberali“ au rămas constante, adecă în învinuirea lor adresată lui Coloman Szell, că, pentru a-și întări puterea, ar concede naționalităților să dea înainte.

Despre așa numitele pacturi ale lui Szell, consorțiul liberalilor nemulțămîți nu mai încetază de-a vorbi variând mereu tema. Îi supără cumplit, că Szell își face mendrele cu aceste „pacturi“ și mai mult îi indigneză tactica lui, prin care tinde a delătura de pe terenul politic pe cei din „vechia gardă“. Îi dore, și nu fără cauză, căși ved serioș amenințată domnirea de clică, care i-a făcut timp de peste două-deci și cincî de ani stăpânî ai situațiunei interioare politice și economice. În tot timpul acestei domniri de clică ei au căutat direct și indirect să folosească pe naționalități ca mijloc de exploatare pentru întărirea puterii lor, și acum, firesce, le cade de tot greu vădînd, că Col. Szell le-a ghicit jocul, și-l scie continua cu mai mare dibăcie ca ei, fiind mai precaut în alegerea mijloacelor.

În asemeni împrejurări — când se ved, după un veac de om, deodată față cu o concurență atât de simțitoare din partea actualilor dirigenți ai destinelor partidei liberale — e lesne de înțeles cât de adencă trebuie să fiă amărăciunea celor din „vechia gardă“ ori de câte-ori v'un eveniment electoral le înfățișeză situațiunea schimbată în defavorul atot-puterniciei lor șoviniste, cu care se obișnuiseră atât de mult în cursul anilor.

Astfel organul lui Banffy înregistrând faptul, că candidatura faimosului Csokan Ianos nu va mai fi sprijinită de guvernul Szell în cercul electoral al Năsăudului, — pe care

chipu îl reprezintă astăzi — exclamă cu vedită amărăciune: „S'a pornit góna și contra unui alt stêlp al vechei garde, contra lui Csokan Ianos profesor universitar“.

Puțin le pasă căpitanilor acestei garde pe cine vré să candideze guvernul în locul lui Csokan, decă acela este ori nu Maghiar. Ajunge, că nu se ține de „vechia gardă“ și că „stêlpul“ acesteia e delăturat.

Odinióră credeau mulți dintre noi, că amintitul se numera între cei de origine română, ba vré chiar să trecă de Român. Dér atestatul, ce îl dă „Magyar Szo“ al lui Banffy, ca să justifice că 'l privește ca „stêlpul“ vechei garde a sdrobitorilor de naționalități, este atât de nimicitor pentru această ființă — care spre nenorocirea Năsăudenilor și a comitatului lor a jucat mult timp rol de precaut și prevădător naționalist român — încât decă n'a fost mort cu totul pentru conaționalii săi, atunci mărturisirile și laudele, ce le aduce organul fostului stăpân uneltei sale, de care s'a slujit pentru a ingenunchia pe Năsăudenii și a compromite interesele instituțiilor lor de cultură națională, trebuie să-l omóre cu deservire politicesce, moralicesce și naționalicesce ca Român.

Și la această executare teribilă îl supune fôia banffystă pe Csokan Ianos, când îi atribue gloria, lăudată de toți Maghiarii, de-a fi împlinit odinióră, alături cu Banffy, în comitatul Năsăudului, o „adeverată misiune patriotică“; că meritul lui este, că gimuasiul din Năsăud a fost desbrăcat de caracterul său național confesional; că lui este a-se mulțumi, că fondurile de milioane ale grănițerilor au fost scóse din mâinile acestora și date pe mâna guvernului; că ca profesor universitar numit de guvernul Banffy, drept recunoștință a meritelor sale, el a fost cel dintâiu, care pe catedra bunului Român Alexandru Roman a vorbit mai întâiu în limba maghiară când și-a ocupat postul.

Pe acest Csokan îl plânge „vechia gardă“, că nu va mai candida la Năsăud...

Trist tablou, care cu hidósa sa lumină va ilustra în veci, spre spaima generațiunilor viitoare, slăbiciunea oportunistului lipsit de caracter și de moral, ce l'a propagat atâți amar de ani această uneltă banffystă între Români năsăudenii.

La enunțațiunea prințului de coronă. Interesante sunt păreriile diarelor naționaliste din Paris cu privire la cunoscuta vorbire, ce a ținut'o archiducele Francoise Ferdinand către deputațiunea „Schulverein“-ului catolic. Diarul antisemit „Libre Parole“ glorifică ideile archiducei, hulin și batjocurînd partidele liberale din Austria. „Eclair“ face din vorbirea archiducei un concludiu a-upra raporturilor Austriei cu Germania. „Vorbirea archiducei“ ăice, „Eclair“, „va câștiga mare preț pentru viitor. Ea descopere totă slăbiciunea alianței triple, este o respingere a omagiilor fariseesce ale cercurilor oficiale, ea dă Europei de scire, că cestiunea moștenirii

austriace nu va fi regulată prin toasturi lărmitore, că planurile lui Wilhelm întempină o piedecă în hotăririle luate deja de moștenitorul tronului austriac. Această admonițiune va fi pricepută și în Berlin. Ar fi de dorit, ca diplomațiunea noastră să aște intrênța o prețiosă indicare și un element important pantru soluțiunea grelelor cestiuni ale viitorului.“

Slovacii și alegerile. Diarul național slovac „Narodnie Noviny“ publică în numărul său de Sâmbătă un comunicat, ce ar avé de scop a constata officios, forma în care Slovaci au de gând să participe la viitoarele alegeri dietale. Fôia se provôcă la conferența fruntașilor slovaci ținută în 11 Aprilie n., care a proclamat activitatea parlamentară. În urma acesta partida națională slovacă va sprijini materialicesce și moralicesce pe toți acei candidați ai cercurilor locuite de Slovaci, cari vor pași cu program național slovac la alegeri.

În acele cercuri slovace, în care nu s'ar puté pune candidat slovac deosebit, comitetul executiv va recomanda alegătorilor să sprijinescă pe acei candidați, cari sunt gata a-le împlini cererile juste și cari vor promite, că au să lucreze în favoarea respectării și a executării consciențioase a legii de naționalitate. Partida așteptă, că fiă-care Slovac adevărat să privească recomandarea comitetului executiv drept o poruncă, pe care s'o urmeze, fără deosebire la persóna, confesiunea și poziția candidatului.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Sedința I.

Alaltăieri, Duminică, s'a deschis în biserica parochială gr. or. din Sibiu (cetate) Sinodul archidieceșan. Deschiderii i-a premers serviciu divin, pontificând I. P. S. Sa arhiepiscopul și metropolitul Ioan Mețianu încunjurat de numărósă asistență. A cântat corul seminarial condus de profesorul de cântări T. Popoviciu.

Terminându-se serviciul divin, deputații sinodali s'au intrunit în biserică, unde, după o mică pauză, s'a prezentat din nou I. P. S. Sa în biserică și a deschis Sinodul prin cuvântarea, ce o publicăm mai jos. Cuvântarea fu intreruptă prin aclamări vii.

După vorbirea de deschidere s'a procedat îndată la constituirea biroului. Notari ai Sinodului au fost aleși: din cler Mateiu Voileanu și Dr. Elie Cristea, dintre mireni: Dr. Z. Chirtop, Silv. Moldovan, Dr. I. Șenchea și Dr. I. Radu.

La apelul nominal au răspuns 42 deputați, și numărul fiind suficient, președintele I. P. S. Sa I. Mețianu declară Sinodul de capabil a aduce hotăriri valide.

Urmă alegerea diferitelor comisii, cărora li-se împart hărțile intrate la Sinod, între cari rapórturile generale, proiectul de regulament pentru afacerile interne consistoriale, un regulament despre administrarea și controlarea averilor bisericesci archidieceșane, statutele și instrucțiunea pentru fondul de pensii și ș. a.

Pentru-ca comisiiunilor să li se dea putința de-a studia bine actele primite, ședința a doua s'a anunțat pe ađi, Marti, la 9 ore dimineța.

După închiderea ședinței, deputații sinodali au făcut vizită I. P. S. Sale me-

ropolitului și P. C. Sale vicarului-archimandrit Dr. Il. Pușcariu. Interpret al sentimentelor Sinodului față de I. P. S. Sa metropolitul a fost protopresbiterul Galacteon Șagău, ér pe d-l vicar-archimandrit l'a salutat protopresbiterul Miercurei I. Droc. Atât I. P. S. Sa metropolitul, cât și P. C. Sa vicarul-archimandrit au răspuns mulțumind pentru semnele de simpatie și alipire, ce li-se arată.

Vorbirea de deschidere

a I. P. S. Sale Metropolitului Ioan Mețianu.

Christos a înviat!
Domnilor deputați!

Sosind éráși timpul intrunirii noastre în sinod archidieceșan, Vê salut cordial de bunăvenire, domnilor deputați, implorându-Vê și la această ocaziune încă mulți ani de conlucrare mănósă în viaa Domnului.

O mare și frumoșă problemă de lucrare ne așteptă și astă-dată, d-lor deputați. Aceea de a face și a învăța după ăisa sf. evanghelii: „cel-ce va face și va învăța, mare se va chema într'u împărăția cerurilor“, problema de-a promova tot mai mult posibilul bine vremelnic și fericirea cea veșnică a bisericii celei vii a Domnului, a clerului și poporului nostru, de care suntem strîns legați prin sânge și credință.

Ori-cât de mare și grea această problemă, datori suntem a o rezolvi bine și de urgență cu ajutorul lui Dumnezeu; căci dela asemenea rezolvire depinde viitorul bisericii noastre cercate, de care e condiționat și viitorul nostru.

N'avem să tănuim, domnilor, că din vitregitatea timpurilor trecute, clerul și poporul nostru, biserica cea vie a Domnului, este înapoia altor cleruri și popóre din patriă, și încă într'un timp, când ne aflăm într'o aprigă luptă de asistență cu celelalte popóre conlocuitoare, luptă, ce nu se poartă cu arme fizice, ci cu armele minții și ale cunoscînții luminate.

De altă parte éráși nu putem ignora, domnilor deputați, că ai noștri numai atunci vor puté purta acea luptă cu succes, când vor fi și ei înarmați cu aceleași arme ale minții și cunoscînții, cu cari sunt înarmați și membrii celorlate bisericî din patriă. Ér între împrejurările noastre, cine altul să înzestreze pe ai noștri cu aceleași arme ale minții și cunoscînții, pentru a-le asigura viitorul, pe secolî înainte, decăt biserica noastră națională, cu sublima ei misiune culturală, și prin cine ar puté biserica face acesta mai cu folos, decăt prin noi, fiii și conducătorii ei.

De unde și urméză acea mare și impetiosă datorință pentru noi, de-a stărui din toate puterile și la toate ocaziunile, cum ne învață și Sf. Apostol: „cu vreme și fără vreme“, la luminarea și cultivarea a-lor noștri, în direcțiune religioșă, precum fao acesta și fiii și conducătorii altor bisericî din patriă, căci altfel am păcătui greu nu numai înaintea lui Dumnezeu și a ómenilor; am păcătui nu numai contra clerului și poporului, cari ne-au distins cu încrederea pusă în noi; dér am păcătui și în contra noastră fiind sórtea noastră a tuturor strîns legată de aceea alor noștri.

Astfel déră nouă ne incumbă marea datorință, d-lor deputați, de a stărui la ridicarea a-lor noștri din întunerec la lumină, séu, precum ăice și Sf. Scriptură: „din mórte la viață“, prin înzestrarea lor cu armele minții și ale credinței celei adevărate,

în măsura în care sunt înzestrate și celelalte popoare conlocuitoare. Căci decât astăzi toți ceilalți compatrioți ai noștri, cari mai au și alte terene de dezvoltare, se folosesc cu cel mai mare interes și de terenul lor bisericesc, cu atât mai mult trebuie să facem noi acesta, cari suntem avizați mai numai la terenul nostru bisericesc.

De aceea nu este iertat nici a întârzierea cu lucrările noastre de cultură pentru ai noștri, nici a ne mulțumi numai cu lucrările și rezultatele de până acum, ci trebuie să dezvoltăm tot mai multă și mai intensivă activitate în toate lucrările noastre, pentru a produce și rezultate tot mai înmănose. Așa d. e. să ne străduim a spori și a da tot mai mare dezvoltare institutelor noastre de învățământ, a pregăti tot mai bine pe viitorii noștri preoți și învățători, mai de aproape chemați a răspândi lumina și cultura în popor, făcând un însemnat pas înainte, crescându-ne preoți și învățători cu pregătiri deopotrivă cu ale preoților și învățătorilor celorlalte biserici din patriă; crescându-ne bărbați devotați bisericii, patriei, națiunii și chemării lor, bărbați, cari se scie și se și voiescă a conlucra cu aceeași dragoste și cu același zel la luminarea clerului și poporului nostru, și mai ales la buna creștere a generațiilor tinere, cu care dragoste și zel fac acesta și preoții, profesorii și învățătorii celorlalte biserici din patriă, având pururea în vedere viitorul, în toate lucrările noastre.

În fața acestora, poate se vor gândi unii: cum și de unde să începem și să continuăm asemenea lucrări însemnate, ca să ajungem rezultatele dorite? Răspunsul e ușor, când avem înaintea noastră drept exemplu pe celelalte popoare mai înaintate. Să începem și să continuăm și noi de acolo, de unde au început acelea, și mai ales de unde au început și fericirii noștri părinți, și de unde au început așa zicând totă lumea cultă, adică dela biserică și școală, dela adevăratele izvoare, de lumină și cultură religioasă.

Cel mai frumos și mai salutar început va fi, decât ne vom reaminti, cum fericirii noștri înaintași s'au dus în moment cu o mare și ferbinte dorință, pe care ne-au lăsat-o nouă să o realizăm, adică cu dorința zidirii bisericii catedrale ce ne lipsește, și așa întru a îndeplini acea ferbinte datorință a fericirilor noștri înaintași, devenită o sfântă datorință pentru noi, decât vom decretă zidirea acelui sfânt Sion, imperios reclamat nu numai de interesul și onoarea noastră, nu numai de onoarea și nimbul religiunii noastre, nu numai de dorințele și așteptările tuturor a-lor noștri, din toate părțile, dăr și de necesitatea prea mult simțită de a întruni în acel sfânt Sion și pe cei-ce, din lipsa de o biserică corespunzătoare până acum, au fost lipsiți și de neprețuitele binefaceri ale bisericii.

Deși destul de mare și grea e și această problemă, să sperăm, că o vom rezolvi cu bun succes, decât pe lângă siliuțele noastre vom implora și ajutorul cel puternic al lui Dumnezeu și sprijinul tuturor alor noștri.

Insuflețit de asemenea bune speranțe să ne felicităm, domnilor deputați, că prevedința divină nouă ni-a rezervat ridicarea acelui sfânt Sion al Domnului, merit a răspândi lumina și cultura religioasă-morală la întreg clerul și poporul nostru; să ne felicităm, d-lor, că acea prevedință divină nouă ni-a rezervat să aducem asemenea prinos însemnat lui Dumnezeu și poporului nostru, și așa după o matură examinare a planurilor de zidire, ce se vor prezenta separat, și după eventualele modificări, ce s'ar afla de lipsă, să le dăm cu toții receruta aprobare, ca să se poată începe lucrarea.

Intr'aceia însă să nu perdem din vedere, nici pe un moment, că o biserică oricât de pompoasă, ar rămâne un corp neînsuflețit, decât nu se va însufleți prin preoți, nu numai slugitorii ai sfințelor taine, dăr tot-odată și binevestitorii ai cuvântului lui Dumnezeu, după exemplul marilor dascăli ai bisericii creștine. De aceea pentru-ca biserică să-și poată împlini sublima misiune, datorii suntem a ne îngriji și de însuflețirea acelui Sion prin preoți, aflători la înălțimea chemării lor.

Și până atunci însă, datorii suntem a stărui, că aici, în centru, la consistoriu, ca și la toate instituturile noastre superioare de învățământ, apoi la protopresbiterate, la parohii și la școle, să se aplice numai bărbați cu pregătirile pretinse de spiritul timpului și pe lângă aceea și cu vocațiunea recerută; bărbați, dela care nu numai să așteptăm, dăr și și pretindem, să recompenzeze, în deplină măsură, sacrificiile ce le aduce poporul pentru biserică și prin acesta și pentru densii.

Decă până acum n'am făcut asemenea pretensiuni față de toți cei angajați în serviciul bisericii și al învățământului, acesta a provenit mai mult din lipsa de dotațiunii mai corespunzătoare. După-aceia însă acum și această scădere s'a delăturat, pe viitor cu drept cuvânt putem și trebuie să pretindem, ca toți cei angajați la serviciul apostolice, să lucre din toate puterile, ca cele două așezăminte sfinte, *biserica noastră națională și școala noastră confesională*, să devină adevărate izvoare de lumină și cultură religioasă, din cari clerul și poporul nostru să se adape și să se într'armeze cu armele minții și ale cunoștinții celei adevărate, pentru-ca așa, nu numai să poată suporta cu bun succes lupta de existență, dăr și pentru-ca să se poată apropia, tot mai mult de scopul destinat omului, de prea bunul Dumnezeu: posibilul bine vremelnic și fericirea cea veșnică.

Am atins acestea, domnilor deputați, nu numai pentru a stărui și D-vostre la realizarea lor, dăr și pentru a îmbărbăta și însufleți și D-vostre pe cei angajați la asemenea lucrări. Er pentru-ca acea îmbărbătare și însuflețire să-și aibă rezultatul dorit, este neapărat de lipsă, ca mai întâi noi înșine să dovedim dragoste și interesare față de toate treburile noastre bisericesci, manifestând acea dragoste și interesare și prin fapte din partea noastră. Și mai ales prin ținerea cu tărie la credința și dragostea către Dumnezeu și la dragostea către de-apropiele noastre; prin ținerea la datinile religioase, prin cercetarea cât mai regulată a bisericii; prin împărtășirea cu sfințele taine, prin sprijinirea și înzestrarea bisericilor și școlilor noastre cu cele necesarii, premergând astfel întru toate cu bune exemple, după dăsa sfintei evanghelii: „*Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărescă pe tatăl vostru cel din ceruri*“.

Recomandându-vă părintesce toate acestea și implorând și aici darul cerului asupra noastră și asupra lucrărilor noastre, declar sesiunea Sinodului nostru arhiepiscopescan ordinar, pentru anul 1901 de deschisă.

SCRIRILE ȚILEI.

— 10 (23) Aprilie.

Sf. Sinod al României este convocat în sesiune ordinară pe ziua de 1 Mai. Sesiunea Sf. Sinod va țină ca de obicei 12 zile.

Procuratura reg. din Sibiu a retras acuzațiunea, ce o ridicase în contra a trei universitari, mai mult școlari de gimnasiu și contra unei femei, în urma incidentului petrecut la 15 Ianuarie, când cu cunoscuta manifestație contra unei reprezentațiuni a teatrului „Urania“— pentru „ațitare în contra naționalității“. Motivul retragerii acuzațiunii este sursa, ce au adus-o înainte învinuții, că manifestația lor n'a fost îndreptată în contra maghiarimei, ci numai în contra procedurii directorului de teatru, care a întreprins reprezentațiunile germane prin producțiunii (maghiare și semi-maghiare) ale teatrului „Urania“, și că nu s'a putut dovedi în sarcina lor nici un fapt, din care să se fi putut conchide, că au avut intențiunea de-a demonstra contra statului său a Maghiarilor.

Maghiarisarea numelor. A apărut zilele aceste o broșură în limba maghiară, care face un mic istoric al nisuițelor ne-bune și imorale de-a maghiarisa numele. Ca ceva curiosum se spune intr'aceia, că deja în epoca regelui Matia s'a început mișcarea de maghiarisare a numelor; ea a

durat sub domnia germană în Ungaria și până azi. Dela 1853—1867 nu s'au făcut decât 993 maghiarisări de nume; dela 1867—1880 și-au maghiarisat numele 2677 indiviți, er din 1880 până azi 25,285. Rezultatul acesta, nu pre strălucit, umple totuși de bucurie pe șovinistii dela presa maghiară. Ei speră, că în câțiva ani „oamenii nu vor trebui să fi siliți și amăgiți“ a-și maghiarisa numele, căci vor face ei de „bună-voie“ acesta. Etă așa-dăr, că recunosc negru pe alb și șovinistii, că maghiarisările de nume de până acum s'au făcut prin *siliure și amăgire*, nici decât dăr de dragul limbei maghiare. Vor fi fost și de aceia, cari vênând interese personale și-au dat sufletul lui Belsebub, marea majoritate însă numai siliți și amenințați s'au decis a-și schimba numele străvechi familiare în nume unguresci.

Adunare cu bătaia. Radicalii germani au ținut Vinerea trecută în Währing o adunare într'o cărciumă. Adunarea fu conturbată printr'un incident neplăcut. Dinaintea cărciumei se adunară vr'o 20 de creștinii sociali, cari începură să facă mare șgomot. Tocmai când sosi acolo faimosul Wolf, creștinii-sociali erau în cea mai mare fierbere. Ei impresurată și atacară pe Wolf soărmanându-l așa de bine, încât de spaimă își pierdă pe-un moment conștiința.

Agitația contra congregațiunilor. Sciri din Lisabona spun, că agitația contra congregațiunilor continuă. Republicanii publicați atacuri violente contra papei, în urma scrisorii adresate arhiepiscopului din Lisabona.

Rămășițele pământesci ale lui Gambetta, cari se află înmormântate în Nizza, vor fi transportate la Paris, în 14 Iulie, sârbarea națională a Francesilor.

Manevrele de tîmnă ale corpului XII de armată din anul acesta, se vor începe în jumătatea a doua a lunii Aug. Întâiu vor fi deprinderi în regiment, apoi în brigadă, diviziă și în fine în corp. La aceste deprinderi vor opera toate trupele din Transilvania, atât honvedimea, cât și armata comună. Manevrele de fuciere se vor țină în jurul Jibăului.

Moștenitorul de tron german la bal. Cu ocaziunea balului, ce s'a dat în Viena din incidentul vizitei moștenitorului german la curtea împărătescă, tînărul principe a fost la culmea „chemării sale“ de cavalier. El însă s'a purtat în același timp și ca un diplomat. Etă ce i-se scie în privința acesta unei foi din Berlin: Principele moștenitor a dansat cu adevărat foc. Când conducea la locurile lor pe archiducese, tot-déuna invita la dans pe fetele ambasadorului german Eulenburg. În buzunarul tunicii sale, avea o mică țidulă pe care o scootea din când în când, ca să vadă cine vine la rând, ba une-ori oerea sfaturii dela ambasador, care zimbînd de grijile principelui, i le da bucuroș. Tînărul ó-pe își arunca adese-ori privirea în grupul conteselor și cu mai multe din ele a dansat. Principele participă la toate jocurile din program și s'a putut observa, că nu pre iubesc valsul, dăr, că îi place cu atât mai mult *polca franțuzească*. Înainte de a se începe *cotillonul*, moștenitorul de tron jucă cu toate archiducesele, cu contesele de Eulenburg, cu prințesele Montenuovo, Auersperg, Lichtenstein, cu contesele Larisen și Festetic. Dintre toate a distins mai mult pe tînăra contesă Festetic, care conversă mult cu principele și decât în *Lanciers* făceau vr'o greșală, amândoi rideau cu haz. Culmea petrecerii a fost *cotillonul*, pe care principele l'a dansat cu archiducesa *Maria Cristina*, fiica mai în vîrstă a archiducelui Frideric, dăr el n'a putut să-și petreacă mult cu ea, căci îndată-ce voia să sadă, se pomenea în față cu altă damă, care printr'un compliment îl invita la dans. Principele nu refuză pe nici una. El, ca să se revanșeze de atențiunea, ce i-au dat-o damele, cumpără mai bine de-o duzină din cele 500 buchete, ce se aduseseră în sală, și le împărți cu multă circumspecțiune și precauție. În schimb el primi dela dame

ocarde colorate. Archiducii își atârnară acestea cocarde la brațul stîng, principele de corună german însă nu-și atârna decât celea două cocarde, pe cari le-a primit dela archiducese, er pe celelalte, după o scurtă gîndire, le puse în buzunar.

Desmintire. În numărul nostru de ieri dând câte-va informațiuni asupra omorului din Făgăraș, am adaus, după „Tribuna“ din Sibiu, că dómna M. ar fi luat soluțiune de fosfor și că s'ar lupta cu mórtea. După cum se comunică, scirea aceasta nu este adevărată. O desminte în numărul ei de azi și „Tribuna“.

U sinucidere fioroasă. Cronica sinuciderilor s'a mai înmulțit încă cu un caz forte fioros. Duminecă seera pe la 7 ore o fată de 19 ani, cu numele Henrietta Moskovitsch, a intrat în pivnița casei părintesci din strada Hirscher Nr. 26 din loc. Nenorocita fată și-a turnat petrolu pe haine, apoi li-a dat foc. Mirosul lăzindu-se și trecătorii creșdend, că în pivnița a izbucnit foc, au dat alarmă. Când oamenii casei au intrat în pivnița, au aflat pe nenorocita fată arsă scruu. Lângă ea s'a găsit și sticla cu petrolu. Motivul faptei desperate a fetei încă nu e cunoscut.

Mulțumită. Onorata Direcțiune a institutului de credit și economii „Timișiana“, din suma destinată pentru scopuri culturale a binevoit a împărtăși și școala noastră gr. or. română din *Munar*, votându-i suma de 30 cor., pentru care binefacere sub-crusul, în numele credincioșilor din această comună, mă simt îndemnat a-i exprima mulțumită și pe cale diaristică. — *Secușgi* în 6 Apr. 1901. Alesandru Popovici, paroch gr. or.

Iubileul consiliului de stat rusesc. Poimîne, Joi, se vor împlini o sută de ani dela înființarea consiliului de stat rusesc. În 12 Aprilie v. 1801 a destințat Țarul Alesandru I consiliul de curte format de împărătesa Caterina II și a pus în locu-i *consiliul de stat*. Foile rusesci amintesc cu mândria, că în cel mai tiran period al istoriei Rusiei, chiar și pe timpul Sf. Vladimir, a fost un așa numit corp legislativ, ele însă își uită, ori se fac a-și uită, că până în ziua de azi *cnuta* a rămas o lege și *despotismul* voința cea mai supremă.

Cas de mórte. În 7 Aprilie v. a înocetat din viață în Bucuresci Vasile A. Gheorghiu în etate de 48 ani. În mormântarea s'a făcut Lună, 9 Aprilie v. la 2 ore p. m. în cimiterul Sf. Vinăi — nou. Pe răposatul îl deplâng numeroșe rudeni. — Fiă-i țerina ușoră!

Focul din Peking. Conte Walderssee a raportat la Berlin despre focul din Peking căruia a cădut jertfă generalul Schwarzhoff. S'a putut localiza acest incendiu așa, încât numai edificiul cel mai mare al palatului de iernă și casa asbest au ars total. Nu s'a putut mântui însă nimic din interiorul acestui edificiu. Trupele franceze au ajutat la stingerea focului. Pagubele cauzate sunt de 1 milion tael.

Cea mai mare grevă a veacului. Din *Newyork* se anunță, că muncitorii din Pennsylvania pregătesc o grevă uriașă în contra sindicatului fabricanților de oțel. La greva acesta vor participa 200,000 de muncitorii.

Cai pentru Transvaal. „Pol. Corr.“ scrie, că în săptămâna trecută guvernul engles a cumpărat din Ungaria 900, er din Rusia 600 de cai meniți pentru Transvaal. Pe la începutul lunii lui Mai cail vor fi imbarcați din portul Fiume și transportați pe câmpul de răboi în Africa sudică.

Concertul quartetului Malcher. Serata musicală de cameră a quartetului orchestral Malcher, ce se va aranja în beneficiul Reuniunii de înfrumșetare a Brașovului, Miercuri, în 24 Aprilie st. n. a. c. în sala cea mare de concerte, promite a fi forte interesantă. Dintre membrii acestui quartet d-l Malcher este bine cunoscut ca distins artist în violină; dăr și soții săi, d-nii: Fafik, Machold și Gall, sunt puteri

eminente muzicale, care s'au distins și în public la diferite ocazii. Programul este variat și bine ales. Punctul prim îl formează renumitul cvartet *C-moll* de Beethoven, marele maeștru și compozitor, care a introdus așa numita muzică de cameră. Afară de aceasta se va executa și cvartetul *E-moll* de Volkmann. Vor da concursul lor la acest concert: d-ra Hilda Paul, care va cânta mai multe cântece (sopran), și tenoristul nostru d-l Vasile Popovici, care va cânta câte-va melodii de Schumann; în fine se va produce solo cu violă d-l Rudolf Malcher. Atragem atențiunea iubitorilor de muzică asupra acestui interesant concert. Bilete se capătă la librăria Zeidner și sera la cassă.

Noua constituția sârbescă.

Êtă punctele mai însemnate din noua constituția a Serbiei, publicată în ziua de 19 Aprilie:

În primul paragraf enunță, că Serbia este stat monarhic, cu reprezentanță națională. Stabilește apoi emblema țării, colorile stindardului, religiunea de stat și inviolabilitatea granițelor sale. Stabilește mai de parte domnia dinastiei Obrenovici, succesiunea și ordinea la tron.

Persoana regelui este inviolabilă și nu poate fi trasă la răspundere. Ori ce act de stat al său e contra-semnat de ministrul respectiv. Regele este capul armatei și reprezentantul țării în toate direcțiunile. La suirea pe tron, regele face jurământ pe constituțiune. Regele convocă reprezentanța națiunii și acești doi formează puterea executivă.

Reprezentanța națiunii constă din Scupștină și Senat. În fiă-care an trebuie să fiă convocată Scupștina cel mai târziu la 1 Octombrie, în capitala țării. Mandatele membrilor celor două camere le verifică înaltul tribunal de casațiune.

Alegător poate să fiă ori-care cetățen sârb, care a împlinit 21 ani și plătește o contribuțiune de 15 franci. Alegerea se face nemijlocit prin vot secret.

Libertățile cetățenesci sunt garantate prin următorii paragrafi ai noiei constituțiuni: Fiă-care cetățen sârb este egal înaintea legii. Cetățenul sârb nu poate căpeta nobilitatea, așa ceva nici nu se poate recunoște. Cetățenul sârb nu poate fi tras la răspundere și citat înaintea autorității, decât pe cale legală. Esecționând prinderea în flagrant, nu este permisă arestarea cetățenului sârb, decât prin deciziunea autorității respective, nici nu poate fi împiedecat în exercitarea libertății lui personale. Decisul trebuie să se înmâneze înaintea, ori 24 ore după arestare. Cel arestat poate reclama în timp de trei zile. Nu este permis a osindi, decât pe acela, care a fost ascultat de tribunal și provocat să se apere.

Domiciliul cetățenului sârb este inviolabil, perchișiția domiciliară i-se poate face numai de autoritatea competentă, în urma unui deciz înaintea luat pentru anumite cazuri. Proprietatea privată este inviolabilă. Confiscarea averii este absolut eschisă. Libertatea conștiinței e nelimitată și e garantată și libertatea cugetărei. O mărginire a lor nu se poate întâmpla, decât pe cale legală, dăr *censura* nici pe cale legală nu poate fi introdusă. Secretul epistolar este de asemenea inviolabil și cetățenilor sârbi li e garantat dreptul de renunțare, de întronire și de petiționare. Nimeni nu poate fi estradat pentru delicta politice.

Note și discuțiuni.

Însurare.

Replică, de Dr. S. Pușcariu.

— Urmare. —

Imprumutarea vorbelor *ubesc* și *dragoste* noi ni-o espicăm cu totul alt-fel. Cuvintele, care se întrebunțeză pentru a exprima un afect sufletesc, sunt espuse unei sorți sigurateice în toate limbile: sensul lor se tocesce ușor și prin urmare limba caută să le înlocuască printr'alte, care sunt mai proprii. O pildă:

Vrând să desmierd eu pe o fată, pe care o chiamă *Maria*, îi voi spune *Marița*, adeocă voi adauge la numele ei un sufix desmierdător (-iță). Numele ei va rămâne de aici încolo *Marița*. Întemplantându-se, ca altădată se vreau s'o desmierd ăra, simt nevoia să mai dau vorbeii *Marița* o nouă nuanță de dragălași și îi voi spune *Marițica* său pe scurt *Țica*. Se poate întâmpla însă, ca și această formă a numelui ei, de două ori desmierdată, să-mi pară că nu exprimă îndeajuns iubirea mea față de ea, deci îi voi da o nouă nuanță de desmierdare și îi voi spune: *Țicuța*. Êtă cum pot ajunge dela *Maria* la *Țicuța*! În franțuzește unul dintre terminii cei mai dragostoși e „lup gras” și trecând sera prin fața vreunei cafenele din Paris, auzi de decă de ori glasuri de silfide șoptindu-ți: „viens mon gras loup!” Cine nu cunoște epitețele de „pisicuța” și de „puu” pe cari îl dau mamele copiilor lor? Am un prieten, care m'a mărturisit odată, că îl iau vîrtejuri de fericire de câte-ori iubita lui îi spuice „mopsul meu!”

Care-i pricina acestor numiri absurde, decă le vești soris, fericitoare când le auzi rostite în tonul care le întovărășește? Când ești îndrăgostit sentimentele debordăză, fără ca vorbele limbei tale să le potă îmbrăca deplin, simți nevoie de terminii noi. Pe aceștia îi inventezi său îi imprumuți. Și Românii au imprumutat dela Slavii cu cari erau în contact dînic vorbele *drag* și *iubit*, cari aveau farmecul noului.*)

E interesant, că d-l Sulică, voind să aducă o dovadă mai mult pentru teza sa, citează pe *te vrea* echivalentul lui *te iubesc* la Armăni. Noi credem, că nu poate exista expresiă mai caracteristică decăt această, pentru a arăta sensualismul *dragostei*. *Te vreau* în amor e un idealism cam...turcesc!

Căt despre rolul femeii în căsătorii, d-l S. a uitat să citeze una dintre expresiile, cari arată perfect, că femeia măritându-se are să ocupe un rol inferior în căsniciă. Înțelegem locuțiunea: „mă duc după cineva,” mă mărit cu cineva „mă dă după cineva” = mă mărită cu cineva.

„Maică o fat'ăi avut,
N'ai lăsat'o cum a vrut,
N'ai dat'o după frumos
Să trăiească mângaios,
Ci-ai dat'o după urit
Să trăiească amarit!”

(Poesiă populară din Bran)

Acastă expresiă, care traduce o gândire slavă (cf. rusește: „za nemilogo vidădu” = „mă vor da după urit”) arată forțe limpede, că femeia merge după bărbat.

Vedem decă, că dragostea la Românii nu este așa ideală cum crede d-l S., ci dimpotrivă ea e sensuală, precum scim cu toții; vedem mai departe, că rolul femeii în căsătorii nu e egal cu al bărbatului, ci inferior; concluziunea: avem puțină șansa de-a deriva cuvântul *însurare* din *în+soră* (soră) = „întru în raport de frate și soră cu cine-va”. Vom vedé, că considerațiile filologice ne arată, că etimologia acăsta „singura științifică” nu poate să fiă bună.

II.

Decă din punct de vedere psihologic cestiunea, cu care ne ocupăm, poate da naștere la discuții și controverse, din punct de vedere filologic, unde trebuie să procedem cu date positive, controversă nu poate exista.

Calea, care ni-se impune pentru cercetările noastre e următoarea:

- 1) Poate se deriva verbul *însurare* dela *în+soră*(=soră), său nu? Vom vedé, că nu; decă
- 2) Care e adevărata etimologie a cuvântului?

Ca sens, e absolut peste putință de-a aduce verbul *însurare* în legătură etimologică cu vorba *soră*. Chiar decă am abstrage dela constatările, pe cari le-am făcut în partea dintăi a acestei lucrări, ori-cine scie, că nu-i om pe lume, care se însoră, ca să-și ia o soră în casă, ci o nevastă. Raporturile dintre bărbatul și femeia, cari s'au căsătorit, n'au fost nici odată și nu sunt nici în veacul, în care trăim, aceleași dintre un frate și o soră. Verbul *înfrățire*, derivat în mod corect din *frate*, n'a avut nicădată alt sens decăt acela: de-a lega

*) Același fenomen îl putem observa ađi cu vorba *amor*, care pătrunde tot mai mult în graiul dela țără:

„Oftéză puică, oftéză,
Tótă lumea să te creadă,
C'ei tost neicăi amuréză!”

(Din colecția d-lor Drăghicescu și Dragu).

său:

„Ca să-mi iubesc d'un amant,
D'un amant d'un diamant.”

(Ibid)

legătură *frățescă* cu cine-va. Decă ar exista un verb analog în românesce, derivat din *soră*, n'ar pute însemna nici-odată alt-ceva decăt „a lega legătură de soră cu cine-va”, cu singurul sens, pe care îl are *soră* în limba noastră.

Ca formă derivația acăsta e de asemenea imposibilă. D-l S. ni-o spune însuși fără să o bage de seamă: „Deja cu altă ocaziune am emis părerea, că forma românescă *însurare*... ca sens și etimologie nu poate fi decăt o compoziția pur românescă din *în* și *soră* (soră), aume ca formă de soiul compozițiilor verbale române: în-fășare (în+fășă), imbucare (în+bucă) etc... ér ca sens de soiul compozițiilor: a-se înfrăți, a-se înprietini, a-se întovărăși, a-se înrudi etc. (în+frate, prietin, tovarăș, rudă)”, ér mai încolo: „Mai ales de remarcate sunt compozițiunile: învecinare, înfrățire, înrudiere, întovărășire, înprietinire, îndușmănire etc. cu sensul: întru său me pun cu cine-va în raport de vecin, frate, rudă, tovarăș, prieten, dușman”. Lista astorfel de compoziții se poate înmulți, bună-ôră: a-se încusuri, a-se însoți, a-se încumetri etc. etc. Ce vedem din toate pildele acestea? Tot-deuna, când e vorba de-un raport de înrudiere său prietenia între două persoane, verbul compus se conjugă după verbele *îire*, *nicădată* după cele în-are. Singura excepție: a-se învecina, e o vorbă, care după părerea noastră e formată de d-l Sulică, nu de poporul nostru. Dăr chiar admitând existența ei, ea denotă o formațiă modernă, care nu poate fi luată în considerația când vorbim de un soi de derivația, care s'a petrecut la originea limbei românesce.

Așa fiind verbul compus din *în+soră* ar pute fi numai: a-se *însuri*, ca și a-se *înfrăți*, *nicădată* a-se *însura*, căci nu există derivate, cari ca formă să între într'un fel de categoria de compoziții și ca sens într'altă categorie.

(Va urma.)

Literatură.

D-l canonic din Blăși *Gavril Pop* a scos în Tipografia Seminarului arhidiececan primul fascicul din „*Dicționar mitologic, conținător de diferite numiri de persoane și lucruri din vechia mitologie greacă și latină*”. Fasciculul acesta se estinde pe 80 pagini format 8° și ajunge până la litera D. (Deucalion). Scopul acestui Dicționar mitologic, cum spune însuși autorul, este a umple o lacună în literatura română lipsită până acum de un astfel de op. Prețul unui fascicul e de 40 bani (20 cr.) și se află de vânzare la autorul, în Blăși.

— *Istoricul episcopilor noui* este titlul unui studiu istoric scris de d-l avocat din Timișora *George Ardelean*, pe care l'a publicat în „*Teleg. Rom.*” din Sibiu, ér acum l'a editat într'un volum format 8° mic, 172 pagini și tipărit în tipografia arhidiececană din Sibiu.

— În editura Metropolei din Sibiu a apărut „*Protocolul Congresului național bisericesc ordinar*” al metropolei Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania, întrunit în Sibiu la 1 (14) Octombrie 1900”. Se estind pe 181 pagini format 8° mare și se vinde cu prețul de 1 cor. 40 bani.

SCIINA ULTIME.

Sofia, 22 Aprilie. Congresul macedonean a ales de președinte al comitetului macedonean pe *Mihajlovski*. Dintre aderenții personali ai lui *Sarafoff* n'a fost ales nici unul.

Intr'o proclamațiă a noului comitet se dice: „Nu este putere pe pământ, care se potă împiedeca mișcarea macedoneană; decă guvernul va lua măsură contra comitetelor macedonene, ar provoca prin acăsta războiul civil.”

Londra, 22 Aprilie. Lui „*Daily News*” i-se anunță din Shanghai, că după informațiunile indigenilor generalul chinez *Fengheccai* cu 6000 infanteriă și 2000 cavaleriă, toți bine înarmați, mergând spre Singanfu a ajuns la Cencufo.

Peking, 22 Aprilie. Generalul *Schwarzhoff* a fost imormentat ađi cu mare pompă militară. Au asistat trupe de ale tuturor națiunilor.

Londra, 22 Aprilie. Lord *Kitchener* anunță din Pretoria, că generalii *Blood*, *Beatson*, *Plumer* și *Benson* au prins dela 16 Aprilie încóce 101 Buri și au luat ca pradă 100,000

funți munițiunii, 200 cai și multe caré și vite.

Capstadt, 22 Aprilie. Până acum s'au ivit 456 casuri de ciumă cu 185 decese.

DIVERSE.

Maimuțe fabricante de ôle. O bandă de maimuțe, în călătoria lor dela un munte la altul, — spune un djar engles — trecu pe lângă un sat. Nisce băeți le speriară și atuncî maimuțele în fuga lor cu puii în spate, scăpară mai multe vase mici de pământ, având câte o gaură mică drept gură. Spărgând aceste vase, sătenii aflară în ele două feluri de vin: unul de colóre roșcată, altul de colóre verde, facut dintr'un fel de dudu de munte.

Se afirmă în acea țără, că maimuțele fac provisiuni de acest soi de vin, pe care îl fabrică ele inșele, spre a avé ce să bea iérna când înghiașă spa. Doctorul *Macgowan* citeză și alte fapte la fel; locuitorii din țără *Shekanig* spun, că maimuțele din pădurile lor strivesc fructele în pietrii gănușe, pe cari le plăcă apoi la o parte și astfel tórna vinul în vasele de pământ. De alt fel sunt cunoscuta povestirile călătorilor *Stanley* și *Jophson*, cari au întelnit pe malurile lacului *Albert* un trib de maimuțe, cari întrețineau focul furat dela indigeni și băteau prin pădure o tobă de asemenea furată.

O descoperire importantă. În apropiere de *Sinagaglia*, vechia *Sena Galliea*, un țeran a dat cu plugul, pe când ara pe o colină, pe care se afla o criptă veche, peste o monedă de aur cu un diametru de 33 mm. și având un pond de trei ori mai mare, decăt grecescul 5 olidi. Moneda reprezintă imaginea lui *Theodoric*, regele Ostrogoților. Descoperirea ei este cu atăta mai importantă, căci afară de aceste esemplare de monedă de aur reprezentând chipul unui rege ostrogot, altul nu mai există și mai ales, că inscripțiunea în aur a gravurilor romane proprii, cari în primul secul după *Christos* sunt foarte numérose, cătră mijlocul secolului al IV-a dela *Valentin III* înainte încetéză cu totul și numai abia cătră jumătatea secolului al IV-a cu supunerea Italiei de cătră Împăratul din răsărit *Justinian I* (527—565) încep érašî. Moneda este un capo d'operă al operei bizantine. Pe față este gravat bustul regelui cu coră, pantera în formă de solzi și manta; mâna dreaptă este ridicată, stânga ține un glob cu o *Victoriă*, inscripțiunea dela margine sună: „*Rex Theodoricus pui princis*”. Pe revers se vede Zeița *Invingerii* cu o coronă și cu o ramură de laur înclinată la dreapta pe un glob. Inscriptiă dela margine sună: „*Rex Theodoricus victor gentium*”. Dede-supt este cunoscutul *Comb* (adecă conob), care este cunoscut mai ales din monetele bizantine și a cărui cetire și espicare nu sunt încă destul de cunoscute.

Un suveran, care se-și comande statua sa pentru *Pantheon*, asta nu s'a mai vedut până acum! Ei bine, împăratul Germaniei voesce să dea acest esemplu. Nu numai că a ales pe profesorul *Begas* să-i facă statua, dăr i-a ordonat el însuși gestul, alura, expresia, până la cele mai mici detalii ale monumentului. *Wilhelm* al II-lea vré să fie reprezentat cu capul gol, sprijinindu-se cu o mână pe sabie, ér cu cealaltă ținând mantaua *Vulturului Negru*, animată de umérul său. El privește în depărtare și pare inspirat. S'ar dice, că se prepară să țină un discurs. Statua, care va avé trei metri de înălțime va fi oferită de suveran *Pantheonului* din *Barmen*. Ea va fi lucrată în marmoră de *Carrara*.

Trotuarele în Paris. Orașul Paris întreține o lungime de trotuare de 1.687.949 metri, reprezentând o suprafață de 6.474.328 metri pătrați. Numarul reverberelor este de mai bine de 50.000. Numarul lucrătorilor întrebuințați direct pentru serviciul căilor publice și iluminat atinge cifra de 6.000 Cheltuelile de întreținere ale drumurilor publice costă 24 milioane și jumătate.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următoarele cărţi:
 (La cărţile aici înşirate este a se mai adăuga, pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Cărţi pentru comercianţi şi funcţionarii de bancă:

„Curs complet de corespondenţa comercială“ de I. C. Panţu. Conţine modele de circulare, scrisori de informaţiuni, recomandăţiuni şi acreditive; scrisori în comerţul cu mărfuri, comisiune şi espediţiune; cestiumi cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupone etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Un **capitol** din **Contabilitatea duală** de I. C. Panţu. Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite exemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Al **doilea capitol** din **contabilitatea duală**, de I. C. Panţu. Această broşură conţine: **afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă**. Preţul broş. 2 corone (+ 10 bani porto).

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de I. C. Panţu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni şi pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Ideile fundamentale în economia politică de Ioan Socaciu, vechi profesor la şcolile com. r. din Braşov. Preţul cor. 1.80 (plus 20 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Aprilie. n. 1901.
 Renta ung. de aur 4% 117.50
 Renta de corone ung. 4% 92.85

Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.85
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.—
Bonuri rurale ungare 4%	92.85
Bonuri rurale croate-slavone . . .	93.60
Impr. ung. cu premii	174.—
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin .	141.—
Renta de argint austr.	98.40
Renta de hârtie austr.	98.20
Renta de aur austr.	117.75
Losuri din 1860.	141.—
Acţii de-ale Băncii austro-ungară .	16.71
Acţii de-ale Băncii ung. de credit.	698.50
Acţii de-ale Băncii austr. de credit.	698.25
Napoleondorî.	19.08
Mărci imperiale germane	117.55
London vista.	250.17 1/2
Paris vista	95.45
Rente de corone austr. 4%	97.50
Note italiene	90.55

Cursul losurilor private
din 17 Aprilie 1901.

	cump.	vinde
Basilica	17.—	18.—
Credit	399.—	401.—
Clary 40 H. m.	146.—	147.—
Navig. pe Dunăre.	—	—
Insbruck	74.—	76.—
Krakau	73.—	75.—
Laibach	58.60	60.—
Buda	—	—
Pa'ity	159.—	163.—
Crucea roşie austriacă	156.—	158.—
„ „ ung.	50.—	51.—
„ „ ital.	25.75	26.75
Rudolf	58.—	61.—
Salm	204.—	208.50
Salzburg	71.—	75.—
St. Genois	234.—	238.—
Stanislaw	—	—
Trientine 4 1/2% 100 m. c.	389.—	391.50
4% 50	29.—	30.—
Waldstein	51.50	52.50
„ de 10 franci	22.50	23.50
Banca h. ung. 4%	—	—

Croitore civilă şi militară
în piaţa roselor (sub Bucium) nr. 15.

Praxa ce mi am câştigat în croiaia de mai mulţi ani în streinătate, mă pune în plăcuta poziţie de a pute esecuta solid şi prompt ori-ce comandă mi-s'ar face în branja croitoriei pe lângă condiţiunile cele mai convenabile.

Mă recomand tot-odată D-lor oficerii în rezervă, că **lucrez şi uniforme militare**, şi Tunicii (Waffenrock) pot preface în atilă, şi din chipiuri de infanterie chipiuri de honveđi cu preţurile şi cele mai moderate. Rugându-mă de o cercetare numărösă, sunt cu totă stima:

Petru Pavel
croitor.

12--12 (72)

Sz 2450—1901
tikvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogorasi kir. jbiróság mint tikvi hatóság, közhirrē teszi, hogy „Furnica“ takaréközpénztár végrehajtatónak Bardás George Juon és néje végrehajtást szenvedő elleni 200 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogorasi kir. járásbírószék) területén fekvő a Szkoréi 438 sz. tjkvben A † 1766 hrsz. ing. 112 kor. 4651 hrsz. ing. 116 kor. 6897, 6900 hrsz. ing. 86 kor. valamint a szkoréi 76 sz. tjkvben Fuciu Maria és Fuciu Maria A † 150, 151 hrsz. ingatl. 328 kor. 2888 hrsz. ingatl. 36 kor. 1017 „ „ 17 „ 3046 „ „ 04 „ 1452, 1454 „ „ 10 „ 3409 „ „ 20 „ 1762 „ „ 10 „ 4833, 4834 „ „ 50 „ 1788 „ „ 40 „ 4912 „ „ 31 „ 1923 „ „ 20 „ 4962 „ „ 22 „ 1992 „ „ 102 „ 5797 „ „ 39 „ 1997 „ „ 22 „ 6121 „ „ 04 „ 2482, 2485 „ „ 14 „ 6198/2 „ „ 09 „ 2521, 2522 „ „ 37 „ 7299, 7262, 7265 „ „ 34 „

kor nában ezennel megállapított kikiáltási árban mindkét tjkvben az özv. Fuciu Maria l. Juon haszonélvezeti jog érintekben hagyásával elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901 évi Május hó 14-ik napján d. e. 10 órakor a Szhoréi községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldöttkéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1901 évi Február hó 7-én.

A kir. jbiróság, mint tikvi hatóság.

BEDŐ
kir. aljbíró

115,1—1.

Cursul pieţei Braşov.
Din 23 Aprilie. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.98
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Napoleond'ori. Cump.	19.02	Vënd.	19.06
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	2.57
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	23.65
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	21.70
Seris. fone. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Sz. 10191—1900.
tikvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiróság mint tikvi hatóság közhirrē teszi, hogy a „Furnica“ fogarasi takaréközpénztár végrehajtatónak Florea Dumitru és Simion végrehajtást szenvedő elleni 466 kor. tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbírószék) területén lévő Felső-Szombattfalva határára fekvő, felső-szombattfalvi 48 sz. tjkvben Savu Niculai, Florea Dumitru, Sanasa Maria férj. Tropacé és Florea Simion (k. neje Hanu Maria) nevén álló A † 1—26 rendsz.

121, 122 hrsz. egész ingtla 369 kor. 6994 hrsz. egész ingtla 22 kor.
 1644 „ „ „ 16 „ 7004 „ „ „ 47 „
 1934 „ „ „ 5 „ 7008 „ „ „ 18 „
 2489 „ „ „ 20 „ 7020 „ „ „ 15 „
 2880/1 „ „ „ 10 „ 7075 „ „ „ 20 „
 3278 „ „ „ 47 „ 7107 „ „ „ 6 „
 3412 „ „ „ 78 „ 7191 „ „ „ 6 „
 3600 „ „ „ 14 „ 7199 „ „ „ 5 „
 5106 „ „ „ 7 „ 7251 „ „ „ 19 „
 5220 „ „ „ 20 „ 7354 „ „ „ 45 „
 5483, 5486 „ „ „ 31 „ 9336 „ „ „ 5 „
 6902 „ „ „ 11 „ 9384/2 „ „ „ 4 „
 6929 „ „ „ 5 „ 9497 „ „ „ 9 „
 7697 „ „ „ 8 „ 9988/5 „ „ „ 10 „
 9039 „ „ „ 55 „ 11209 „ „ „ 6 „
 9132 „ „ „ 46 „ 11265 „ „ „ 5 „
 9391 „ „ „ 14 „ 11507/2 „ „ „ 7 „
 10046 „ „ „ 14 „ 12917/1 „ „ „ 22 „
 10102 „ „ „ 15 „ 13170 „ „ „ 3 „
 10821 „ „ „ 21 „ 13181 „ „ „ 2 „
 10884 „ „ „ 11 „ 13185 „ „ „ 3 „
 10895, 10896 „ „ „ 14 „ 13954/2 „ „ „ 2 „
 10898 hrsz. „ „ „ 36 „ továbbá a fel.-szombattfalvi 577 sz. tjkvben A † 1—13 randsz. Florea Szimion (k. neje Hanu Maria) nevén álló 140 hrsz. egész ingtla 7 kor.
 10978 „ „ „ 7 „
 11502 „ „ „ 39 „
 13281 „ „ „ 6 „ továbbá a f.-szombattfalvi 162 számú 147 „ „ „ 27 „ tjkvben A † 1, 3—55 rendsz. Hanu 157 „ „ „ 27 „ Maria a lui Juon férj. Floreaé és 1933 „ „ „ 5 „ Florea Simion nevén álló 3075 „ „ „ 17 „ 433, 434 hrsz. egész ingtla 334 kor. 3471 „ „ „ 64 „
 2169 „ „ „ 25 „ 5107 „ „ „ 7 „
 2365 „ „ „ 40 „ 5439 „ „ „ 18 „
 2740 „ „ „ 8 „ 5721 „ „ „ 17 „
 2895, 2896 „ „ „ 7 „ 7815 „ „ „ 5 „
 2905, 2906 „ „ „ 7 „ 10977 „ „ „ 7 „
 2907 „ „ „ 7 „ 11499/1 „ „ „ 39 „
 3294 „ „ „ 6 „ 14041 „ „ „ 10 „
 3301 „ „ „ 11 „ végül a felső-szombattfalvi 676 sz. tjkvben A † 2—12 rendsz. Simion Florea (k. neje szül. Hanu Maria) nevén álló
 3492 „ „ „ 26 „ 1297 hrsz. egész ingtla 8 kor.
 3621 „ „ „ 23 „ 2560 „ „ „ 33 „
 3715/1 „ „ „ 3 „ 8624/2 „ „ „ 15 „
 3835 „ „ „ 3 „ 9751/1 „ „ „ 32 „
 4234 „ „ „ 7 „ 10051/2 „ „ „ 15 „
 4239 „ „ „ 3 „ 11863 „ „ „ 11 „
 4509/1 „ „ „ 14 „ 12070 „ „ „ 5 „
 4608 „ „ „ 9 „ 12717 „ „ „ 3 „
 5091 „ „ „ 4 „ 13239/1 „ „ „ 12 „
 5399 „ „ „ 2 „ 13402 „ „ „ 2 „
 5561 „ „ „ 27 „ 13513 „ „ „ 12 „
 5685 „ „ „ 21 „ 13514 „ „ „ „ „
 5711 „ „ „ 40 „ ezennel megalapított kikiáltási árban elrendeltetik; de e 676 sz. tjkvben foglalt ingatlanok 1/4 részre, özv. 6323 „ „ „ 29 „ Tedorelu Niculai jávára bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog fen-tartása mellett ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901 évi május hó 18-ik napján d. e. 10 órakor Felső-Szobattfalván megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak a végrehajtató kivételével az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-s értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarason, 1900 évi Deczember hó 17-én.

A kir. jbiróság mint tikvi hatóság.

BEDŐ
kir. albiró.

(115,1—1.)